

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴
دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر
پایانی اول ۱۴۰۰-۱۳۹۹
تاریخ امتحان: ۹۹/۱۰/۲۲
نام درس: علوم و فنون ادبی
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:
کلاس: دهم
نام دبیر: آقای کوهی
رشته تحصیلی: علوم انسانی و معارف
شماره:

ساعت شروع امتحان: ۱۰ صبح
تعداد برگ سؤال: ۲ صفحه

بارم	ردیف	
۴	الف	تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۱- زبان فارسی میانه را کاملاً شرح دهید. ۲- به سوال های زیر پاسخ دهید. الف) نام دیگر فارسی نو چیست و به چه خطی نوشته می شد؟ ب) چه آثاری از زبان فارسی باستان مانده و به چه خطی نوشته می شود. ۳- جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. یکی از ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است. شاعران این عصر بیشتر به نظر داشتند. شعر پارسی در این دوره به دست بنیاد نهاده شد و رایج ترین انواع شعر فارسی در این دور - بود ۴- تاریخ الرسل و الملوک نوشته چه کسی است و ترجمه ی آن به فارسی چه نام گرفت؟ ۵- هر یک از موضوع های زیر به کدام قلمرو تحلیل متن مربوط است؟ الف) دستور تاریخی ب) گروه های اسمی ج) قافیه د) استعاره
۶	ب	آرایه های ادبی ۶- در بیت های زیر نمونه های واج آرایی و واژه آرایی را بنویسید. الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز ب) بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار ت) فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب ث) واج آرایی از محسوس تر است. ۷- سجع و انواع آن را در عبارت ها و بیت های زیر مشخص کنید. الف) گویی که خرده ی مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تাকش آویخته ب) توانگری به هنر است نه به مال و بزرگی به عقل است نه به سال ث) از روی بار خرگهی ایوان همی بینم تهی ت) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن وز قد آن سرو سهی خالی همی بینم چمن من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود ۸- در کدام یک از عبارت ها و بیت های بالا سجع ارزش ادبی بیشتری دارد؟ چرا؟

ردیف	بارم
ج	وزن و عروض ۹- نقش عاطفه و وزن را کاملاً شرح دهید. ۱۰- واج و هجا را تعریف کنید. ۱۱- وزن بیت های زیر چه احساس و حالتی را به شنونده منتقل می کند؟ الف) فروش آمد از باره ی هر دو مرد تو نگفتی بدید دشت نبرد ب) سعدی از آن چشمه ی حیوان که خورد سیر نگرده به مرور ای صنم ۱۲- واژگان زیر را بک بار با حذف همزه و بار دیگر بدون حذف همزه تقطیع هجایی کنید الف) دل انگیز ب) روح افزا ۱۳- بیت های زیر را به خط عروضی بنویسید و تقطیع هجایی کنید و علامت هجایی را قرار دهید. الف) تاریخ تحمل نکنی گنج نبینی تا شب نرود صبح پدیدار نباشد ب) عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند
	تحلیل متون نظم و نثر ۱۴- با توجه به بیت های زیر پاسخ دهید. در کتاب آمد در عهد قدیم خانه ای می ساخت سقراط حکیم چون به پایان برد کار آن سرا آمده از ره رفیق و آشنا جمله گفتند این بنای مختصر نیست در خورد تو ای صاحب نظر گفت: بیش از این گر یار یک دل داشتم بام خود تا عرش می افراشتم در حقیقت یار یک دل کیمیاست چون صدف کمیاب و چون در پر بهاست الف- خلاصه داستان را بنویسید. ب) یاران چه اعتراضی به سقراط کردند پ) سقراط چرا خانه ی کوچکی برای خود ساخت ت) پیام بیت پایانی چیست ث) قافیه های بیت دوم و سوم را مشخص کنید و حروف اصلی آن ها را مشخص کنید. ج) کدام یک از بیت ها ردیف دارند؟ چ) "یار یک دل" به چه چیزهایی تشبیه شده است؟ ح) واژه های "سقراط - صاحب نظر - می افراشتم و پایان" را به خط عروضی بنویسید و علامت های هجایی را زیر هر کدام قرار دهید
د	۴